

Številka: 187-277/2022/15
Datum: 29. 11. 2022

IZVEDBENI NAČRT ZA OBDOBJE 2022-2024 ZA IZVAJANJE STRATEGIJE ZA ZMANJŠEVANJE POSLEDIC RABE TOBAKA ZA SLOVENIJO BREZ TOBAKA 2022-2030

Vlada Republike Slovenije je 12. maja 2022, v skladu z Zakonom o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (UL RS, št. 9/17 in 29/17, v nadaljnjem besedilu: ZOUTPI), sprejela Strategijo za zmanjševanje posledic rabe tobaka Za Slovenijo brez tobaka 2022-2030 (v nadaljnjem besedilu: strategija). 4. člen ZOUTPI določa, da izvedbene načrte za izvajanje strategije sprejme Ministrstvo za zdravje.

Cilji strategije so: zmanjšati razširjenost kajenja, uporabe povezanih in drugih nikotinskih izdelkov, zmanjšati neenakosti v kajenju, zmanjšati izpostavljenosti tobačnemu dimu in izboljšati izvajanje zakonodaje. Dolgoročna vizija strategije je, da bi do leta 2040 Slovenija postala družba brez tobaka. To pomeni, da delež prebivalcev, starih 15 let in več, ki bo uporabljal tobačne, povezane izdelke in druge nikotinske izdelke, ki niso registrirani kot nikotinska nadomestna terapija, ne bo presegal 5 %. Med cilji, ki si jih zastavljamo do leta 2030 pa je zmanjšati delež kadilcev med prebivalci, starih 15 let in več, s 23,2 % na 15 % ter zmanjšati delež dnevnih kadilcev s 17,4 % na 12 %. Med mladostniki je cilj do leta 2030 zmanjšati delež mladostnikov, ki kadijo tobak vsaj enkrat na teden (med mlajšimi od 13 let na manj kot 1 % in med 15-letniki z 8,8 % na manj kot 5,0 %). Doseči želimo tudi, da bo v letu 2030 manj kot 5% prebivalcev Slovenije uporabljalo povezane in druge nikotinske izdelke.

Ministrstvo za zdravje sprejema izvedbeni načrt za izvajanje strategije za obdobje 2022-2024, v katerem so podrobneje opredeljeni ukrepi in aktivnosti za nadaljnje zmanjševanje razširjenosti in posledic uporabe tobačnih in povezanih izdelkov v Sloveniji in približevanje dolgoročni viziji, to je družbi brez tobaka. Aktivnosti so navedene v naslednjih sklopih:

1. Zakonodaja za oblikovanje okolja, ki spodbuja nekajenje.
2. Ukrepi za zmanjševanje cenovne dostopnosti tobačnih in povezanih izdelkov in zagotavljanje sredstev za programe promocije zdravja, preventive in zdravljenja.
3. Preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov.
4. Spodbujanje opuščanja kajenja in opuščanja uporabe povezanih izdelkov.
5. Zaščita pred izpostavljenostjo tobačnemu dimu.
6. Spremljanje področja.
7. Drugi ukrepi.

V izvedbenem načrtu so navedene podrobnejše aktivnosti, v okviru priporočenih ukrepov strategije pri posameznih sklopih, terminski načrt oz. rok njihove izvedbe, nosilci/izvajalci aktivnosti, sodelujoči, vir oz. višina finančnih sredstev in pričakovani rezultati aktivnosti.

S časovno razdeljenimi izvedbenimi načrti bomo dosegli nepretrgano spremljanje trenutnega stanja na poti do uresničitve zastavljenih ciljev strategije. Po vsaki oceni izvajanja programa bomo dobili ustrezne podatke za odločanje, kako naprej, v skladu z že doseženim napredkom glede na zastavljene usmeritve.

Za uresničevanje celovite družbene skrbi za varovanje zdravja prebivalcev pred škodljivimi vplivi tobačnih in povezanih izdelkov je bila v skladu s prvim odstavkom 4. člena ZOUTPI ustanovljena medresorska koordinacijska skupina, ki jo sestavljajo predstavniki ministrstev, pristojnih za zdravje, finance, izobraževanje, javno upravo, organov, pristojnih za izvajanje nadzora nad določbami tega zakona, Nacionalnega inštituta za javno zdravje, Nacionalnega laboratorija za zdravje, okolje in hrano ter nevladnih organizacij, ki sodelujejo pri izvajanju preventivnih programov s področja ZOUTPI.

Koordinacijska skupina spremlja izvajanje Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka in njenih izvedbenih načrtov. Koordinacijska skupina je sodelovala tudi pri pripravi izvedbenega načrta za obdobje 2022-2024.

Aktivnosti tega izvedbenega načrta so financirane iz različnih virov: sredstev državnega proračuna (postavk posameznih pristojnih resorjev), sredstev iz virov Evropske unije, sredstev Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije in iz proračunov lokalnih skupnosti.

Za zagotavljanje koordinacije in spremljanja uresničevanja ciljev strategije koordinacijska skupina vsaki dve leti pripravi poročilo o uspešnosti izvajanja strategije. Poročila bodo izhodišče za načrtovanje prihodnjih dveletnih izvedbenih načrtov. Ob izteku leta 2030 koordinacijska skupina pripravi poročilo, vključno z evalvacijo strategije, in ga pošlje v obravnavo Vladi RS za nadaljnje ukrepanje.

Danijel Bešič Loredan
minister

Sklop 1: ZAKONODAJA ZA OBLIKOVANJE OKOLJA, KI SPODBUJA NEKAJENJE

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRIČAKOVANI REZULTATI
Sprememba ZOUTPI v skladu s predlogom Delegirane direktive Komisije (EU) .../... o spremembi Direktive 2014/40/EU Evropskega parlamenta in Sveta glede umika nekaterih izjem v zvezi z ogrevanimi tobačnimi izdelki in druge dopolnitve ZOUTPI potrebne za njegovo učinkovitejše izvajanje	December 2023	MZ	pristojni inšpekcijski organi in ministrstva	Državni proračun Posebni stroški niso predvideni	Dopolnjen ZOUTPI
Ratifikacija Protokola za odpravo nezakonite trgovine s tobačnimi izdelki, ki je bil sprejet na podlagi 15. člena FCTC	December 2023	MZ	MF, FURS, MP, MNZ	Državni proračun Posebni stroški niso predvideni	Ratificiran Protokol
Izdaja dovoljenj za prodajo tobaka, tobačnih in povezanih izdelkov v skladu z ZOUTPI	Redna naloga	MZ	/	Državni proračun	2022: izdanih cca 500 dovoljenj 2023: izdanih cca 6.000 dovoljenj, ker

					večini poteče 5 letna veljavnost 2024: izdanih cca 500 dovoljenj
Spremljanje delovanja na javnem razpisu izbranega izdajatelja, odgovornega za ustvarjanje in izdajo posebnih identifikacijskih oznak, namenjenih za sledljivost tobačnih izdelkov	Redna naloga	UJP	/	Državni proračun	Izbrani izdajatelj deluje v skladu z zakonodajo in redno izdaja potrebne identifikacijske oznake za tobačne izdelke, ki se prodajajo v Sloveniji.
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v objektih in na funkcionalnih zemljiščih zavodov, kjer se opravlja dejavnost vzgoje in izobraževanja - preverjanje stanja v času pouka	September – December 2022	ZIRS	/	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 100 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v zaprtih javnih prostorih	September – December 2022	ZIRS	Občasno Policija	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 1000 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v objektih in na funkcionalnih zemljiščih zavodov, kjer se	Januar – April 2023	ZIRS	/	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 100 inšpekcijskih nadzorov.

opravlja dejavnost vzgoje in izobraževanja – preverjanje stanja v času podaljšanega varstva in popoldanskih izvenšolskih dejavnosti					
Nadzor nad pogoji, ki jih določa ZOUTPI glede kadilnic	September – December 2023	ZIRS	/	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 40 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v zaprtih javnih prostorih	Januar – December 2023	ZIRS	občasno Policija	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 1000 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzor nad pogoji, ki jih določa ZOUTPI glede kadilnic	Januar – April 2024	ZIRS	/	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 40 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v objektih in na funkcionalnih zemljiščih zavodov, kjer se opravlja dejavnost vzgoje in izobraževanja – ponovitev nadzora iz leta 2023/2024 s poudarkom na objektih, kjer so bile ugotovljene neskladnosti	September – December 2024	ZIRS	/	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 150 inšpekcijskih nadzorov.

Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v zaprtih javnih prostorih	Januar – December 2024	ZIRS	občasno Policija	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Izvedba 1000 inšpekcijskih nadzorov.
Nadzori določb ZOUTPI po 22. členu (sledljivost), 23. členu (varnostni element) in 32. členu (dovoljenje za prodajo)	2022-2024	FURS	MZ	Državni proračun	2022: opravljeno 250 nadzorov, 2023: opravljeno 250 nadzorov 2024: opravljeno 250 nadzorov
Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v vozilih ob prisotnosti oseb, mlajših od 18 let	2022 2023 2024	Policija	/	Državni proračun	Predvideno število kršitev, ki jih bo policija ugotavljala ob svojem rednem delu 2022: 350 2023: 350 2024: 350
Nadzor nad prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam	Maj/junij 2022	TIRS v sodelovanju z mladoletnimi osebamami nevladnih organizacij	Nevladne organizacije	Državni proračun/Nevladne organizacije	62 nadzorov
Nadzor nad prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam	1. 9. in 2. 9. 2022	TIRS		Državni proračun	160 nadzorov

Nadzor prodaje in oglaševanja tobačnih in povezanih izdelkov preko spleta - po prijavih, osebni zaznavi	2022- celo leto	TIRS		Državni proračun	Cca 50 nadzorov
Nadzor nad označevanjem tobačnih izdelkov	September 2022	TIRS		Državni proračun	Cca 25 nadzorov
Nadzor nad označevanjem tobačnih izdelkov	2023	TIRS		Državni proračun	Cca 25 nadzorov
Nadzor prodaje in oglaševanja tobačnih in povezanih izdelkov (v prodajalnah in preko spleta)	2023 -celo leto	TIRS		Državni proračun	cca 60 nadzorov
Nadzor nad prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam	2023- predvidoma 2 akciji	TIRS v sodelovanju z mladoletnimi osebam nevladnih organizacij	Nevladne organizacije	Državni proračun/Nevladne organizacije	65 nadzorov
Nadzor nad prodajo povezanih izdelkov mladoletnim osebam	2023	TIRS - po možnosti sodelovanje z nevladnimi organizacijami	Nevladne organizacije	Državni proračun/Nevladne organizacije	10 nadzorov
Nadzor prodaje in oglaševanja tobačnih in povezanih izdelkov preko spleta in v prodajalnah	2024 - celo leto	TIRS		Državni proračun	cca 70 nadzorov
Nadzor nad prodajo povezanih izdelkov mladoletnim osebam	2024	TIRS - po možnosti sodelovanje z nevladnimi organizacijami	Nevladne organizacije	Državni proračun/Nevladne organizacije	10 nadzorov
Nadzor nad prodajo tobačnih izdelkov mladoletnim osebam	2024 - predvidoma 2 akciji	TIRS - v sodelovanju z mladoletnimi osebam nevladnih organizacij	Nevladne organizacije	Državni proračun/Nevladne organizacije	65 nadzorov

Nadzor nad izvajanjem ZOUTPI glede prepovedi kajenja v delovnih prostorih	2022 2023 2024	IRSD	Pristojni inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Število nadzorov je odvisno od števila prijav 2022: min. 20 nadzorov 2023: min. 20 nadzorov 2024: min. 20 nadzorov
Nadzor nad pogoji, ki jih morajo izpolnjevati kadilnice v delovnih prostorih	2022 2023 2024	IRSD	Pristojni inšpektorji s področja varnosti in zdravja pri delu	Državni proračun (v okviru inšpekcijskega nadzora)	Število nadzorov je odvisno od števila kadilnic, najdenih pri inšpekcijskih nadzorih 2022: / 2023: 5 2024: 5
Sodelovanje nadzornih organov (ZIRS, IRSD, TIRS, FURS, Policija) pri izvajanju ZOUTPI	Redna naloga	ZIRS, IRSD, TIRS, FURS, Policija		Državni proračun	Učinkovitejše izvajanje ZOUTPI
Nadgradnja informacijskega sistema NLZOH za poročanje o sestavinah in emisijah tobačnih in povezanih izdelkov z namenom učinkovitejšega nadzora trga	2023-2024	NLZOH	Drugi pristojni nadzorni organi po ZOUTPI	NLZOH	Nadgrajen informacijski sistem

Zagotavljanje podatkov o sestavinah in aromah v tobačnih in povezanih izdelkih pomembnih za uvedbo dodatnih ukrepov za zmanjšanje privlačnosti tobačnih in povezanih izdelkov ter novih nikotinskih izdelkov, npr. prepoved arom oziroma okusov pri povezanih izdelkih	2022-2024	NLZOH	/	NLZOH	Pridobljeni podatki za nadgradnjo zakonodaje
Priprava publikacije Vrednotenje učinkov zakonodaje med mladimi	Začetek: 2022 Zaključek: 2023	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Podatki o učinkih ukrepov ZOUTPI med mladostniki iz 3. vala raziskave.
Ponovitev raziskave (4. val) Vrednotenje učinkov zakonodaje med mladimi	Začetek: 2022 Zaključek: 2024	NIJZ	/	V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev	Pridobitev novih podatkov o učinkih ukrepov ZOUTPI med mladostniki - 4. vala raziskave.
Izvedba kvantitativne raziskave o učinkih zakonodaje med odraslimi, stališčih o novih izdelkih, izpostavljenosti aerosolom in podpori (novim)	Začetek: 2023 Zaključek: 2024	NIJZ	/	V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za	Pridobitev podatkov o učinkih ukrepov ZOUTPI v splošni

ukrepom nadzora nad tobakom				raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev	populaciji in podpora novim ukrepom.
Priprava pregleda literature in dobrih praks iz drugih držav glede novih ukrepov nadzora nad tobakom.	Začetek: 2024 Zaključek: 2024	NIJZ	/	V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev	Podlage za in predlogi nadaljnjih ukrepov na osnovi literature in dobrih praks.
Priprava pregleda dostopnih podatkov o neenakostih v kajenju in trendov v Sloveniji, pregled najnovejše literature za identifikacijo učinkovitih ukrepov za zmanjševanje neenakosti v kajenju.	Začetek: 2022 Zaključek: 2024	NIJZ	/	V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev	Podlage za in predlogi nadaljnjih ukrepov za zmanjševanje neenakosti v kajenju v Sloveniji na osnovi podatkov, literature in dobrih praks.
Priprava pregleda dostopnih podatkov o obsegu uporabe	Začetek: 2022	NIJZ	/	V okviru ciljnega raziskovalnega	Podlage za in predlogi nadaljnjih

različnih tobačnih in nikotinskih izdelkov v Sloveniji (podrobnejše analize tudi glede neenakosti in trendov), izvedba kvalitativnih raziskav ter pregled najnovejše literature o teh izdelkih. Priprava gradiv, komunikacijskih orodij, izobraževanj za različne populacijske skupine.	Zaključek: 2024			programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev	ukrepov za zmanjševanje uporabe povezanih izdelkov.
Priprava strokovnih podlag za nove zakonodajne ukrepe, sodelovanje pri pripravi notifikacij za Evropsko komisijo ipd.	Vsakoletne redne naloge	NIJZ	MZ	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Strokovne podlage in notifikacije za posodobitev zakonodaje/ukrepov.

Sklop 2: UKREPI ZA ZMANJŠEVANJE CENOVNE DOSTOPNOSTI TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV IN ZAGOTAVLJANJE SREDSTEV ZA PROGRAME PROMOCIJE ZDRAVJA, PREVENTIVE IN ZDRAVLJENJA

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRIČAKOVANI REZULTATI
Zvišanje trošarine za tobačne izdelke	2023	MF	/	Odvisno od višine dviga trošarin: letno povišanje prihodkov enkratnega dviga od 10 mio eurov do 15 mio eurov.	Z zvišanjem trošarin zasledujemo cilja, in sicer fiskalni cilj predvsem pa preko zvišanja drobnoprodajnih cen vplivamo tudi na zmanjšanje rabe kajenja (zdravstveni vidik).
Zagotavljanje virov financiranja za preventivne in promocijske programe in programe zdravljenja na področju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov	2023-2024	MZ	/	Državni proračun (MZ): 2023: cca 350.000 eurov 2024: cca 350.000 eurov	Sofinancirani programi v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025.

Zagotavljanje sredstev za delovanje brezplačne telefonske številke za pomoč pri opuščanju kajenja 080 2777	2022-2024	MZ	/	Državni proračun (MZ) Cca. 50.000 eurov	Nepretrgana vsakodnevna dosegljivost brezplačne telefonske številke za pomoč pri opuščanju kajenja.
--	-----------	----	---	--	---

Sklop 3: PREPREČEVANJE ZAČETKA UPORABE TOBAČNIH IN POVEZANIH IZDELKOV

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRIČAKOVANI REZULTATI
Obeležitev Svetovnega dne brez tobaka 31. 5.	Vsakoletna naloga	NIJZ	SZO, MZ, NLZOH, Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik, NVO	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Nacionalni simpozij, izjava za medije in druge aktivnosti s ciljem ozaveščanja različnih javnosti glede vodilne teme, ki jo vsako leto predlaga SZO in glede trenutnih aktualnih tem v Sloveniji.
Delo z mediji, predavanja, izobraževanja za različne javnosti	Kontinuirana naloga	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Izjave za medije, informacije za različne javnosti, predavanja za različne javnosti.
Izvajanje široke medijske kampanje za preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov z	Maj 2023 in maj 2024	MZ	NIJZ, NVO	MZ Cca 24.000 eurov	Izvedena kampanja

uporabo različnih komunikacijskih kanalov (npr. elektronski mediji, socialna omrežja) in orodij					
Prenova učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji v sklopu katere bo naslovljeno tudi področje preventive/zdravja	2023, 2024	MIZŠ	ZRSS	Državni proračun	Prenovljeni učni načrti (več na: https://www.zrss.si/pdf/izhodisca_za_prenovo_UN.pdf)
Priprava smernic ali drugega uporabnega orodja za presojo kakovosti in učinkovitosti preventivnih programov, ki vstopajo v šolski prostor	2023, 2024	NIJZ	MIZŠ, ZRSS	Državni proračun	Smernice ali drugo orodje za presojo kakovosti in učinkovitosti preventivnih programov, ki vstopajo v šolski prostor
Izvajanje aktivnosti v okviru programa: »Zmanjševanje rabe tobaka, tobačnih in	2023-2024	SZOTK	Partnerji v programu	Državni proračun: MZ sofinancira program v okviru Javnega razpisa za	Izvedene aktivnosti v okviru programa, ki se nanašajo na preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (podrobnejši opis aktivnosti in rezultati bodo zapisani v poročilu o izvajanju strategije)

povezanih izdelkov ter alkohola med prebivalci RS«				sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025	
Izvajanje aktivnosti v okviru programa: »Brez izgovora 2023-2025«	2023-2024	Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija	Partnerji v programu	Državni proračun: MZ sofinancira program v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025	Izvedene aktivnosti v okviru programa, ki se nanašajo na preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (podrobnejši opis aktivnosti in rezultati bodo zapisani v poročilu o izvajanju strategije)
Izvajanje aktivnosti v okviru programa: "Preventivna platforma – celovit pristop na področju preventivnega dela"	2023-2024	Inštitut za raziskave in razvoj »Utrip«	Partnerji v programu	Državni proračun: MZ sofinancira program v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025	Izvedene aktivnosti v okviru programa, ki se nanašajo na preprečevanje začetka uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (podrobnejši opis aktivnosti in rezultati bodo zapisani v poročilu o izvajanju strategije)

Sklop 4: SPODBUJANJE OPUŠČANJA KAJENJA IN OPUŠČANJA UPORABE POVEZANIH IZDELKOV

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRIČAKOVANI REZULTATI
Obeležitev Dneva brez cigarete 30. 1.	Vsakoletna naloga	NIJZ	SZO, MZ, NLZOH, Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik, NVO	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Izjava za medije in druge aktivnosti s ciljem spodbujanja k opuščanju kajenja in informiranja o vrstah pomoči pri opuščanju
Medijska kampanja za preprečevanje kajenja v avtomobilih in domačem okolju ter za spodbujanje opuščanja kajenja	2023, 2024	MZ	NIJZ, Policija, SZOTK	MZ Cca 20.000 eurov	Izvedena kampanja
Spodbujanje opuščanja kajenja in uporabe povezanih izdelkov v okviru brezplačne telefonske številke 080 2777, ki je objavljena na embalaži tobačnih izdelkov	Redno izvajanje v celotnem obdobju	NIJZ Ustrezno dodatno izobraženi študenti (zdravstvena nega, medicina, psihologija ...)	Supervizorji/ke	Nacionalni program NIJZ (financira MZ) 50.000 eurov	300 do 600 klicev na leto. Posredovanje informacij o opuščanju kajenja, podpora/svetovanje v času opuščanja kajenja in

					vzdrževanja abstinence.
Spodbujanje opuščanja kajenja in uporabe povezanih izdelkov – skupinska in individualna svetovanja v CKZ in ZVC.	Redno izvajanje v celotnem obdobju	NIJZ Zdravstveni domovi (CKZ/ZVC)	Lokalne skupnosti NVO (ki delujejo na področju javnega zdravja)	ZZZS Cca. 115.000 na leto	Prenehanje rabe nikotinskega izdelka oz. zmanjšanje zasvojenosti z nikotinom: Ob koncu delavnic vsaj 25% opustitve rabe nikotinskega izdelka oz. da bi bila visoka zasvojenost pri manj kot 5% tistih, ki delavnice zaključijo.
Priprava celovitih nacionalnih smernic za področje opuščanja kajenja oziroma uporabe povezanih izdelkov in smernic za zdravljenje zasvojenosti z nikotinom.	2023	NIJZ Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik MZ	NVO (ki delujejo na področju javnega zdravja)	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Strokovno podprti najnovejši pristopi in navodila za vse, ki se ukvarjajo s pomočjo pri opuščanju kajenja.
Vrednotenje učinkovitosti programov opuščanja kajenja v primarnem zdravstvenem sistemu, vrednotenje telefonskega svetovanja in uvedba potrebnih korektivnih	Redno izvajanje v celotnem obdobju.	NIJZ	CKZ in ZVC Supervizorji/ke	ZZZS	Dolgoročno spremljanje uspešnosti prenehanja kajenja pri tistih, ki se udeležujejo

ukrepov z zagotovitvijo ustreznih izobraževanj za izvajalce v teh programih.					različnih interventnih programov. Posodobitev programov v skladu z znanstvenimi dokazi, ugotovitvami in trendi za pomoč pri opuščanju kajenja.
Priprava vloge za zdravstveni svet za izvajanje celovitega programa obravnave kadilcev v bolnišničnem okolju	Prva polovica 2023	Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik	NIJZ	MZ, ZZS	Celovit program obravnave kadilcev v bolnišničnem okolju.
Usposabljanje osebja za vodenje programa opuščanja kajenja v bolnišnicah	2023	Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik	NIJZ	MZ, ZZS	V bolnišnicah je usposobljeno osebje, ki se ukvarja samo s pomočjo pri opuščanju kajenja.
Podpora opuščanju kajenja ob presejalnem programu odkrivanja pljučnega raka	2024	Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik		MZ, ZZS	Opustitev kajenja in vzdrževanje nekajenja po opravljenem presejalnem CT-ju.
Redno izvajanje skupinskega in individualnega svetovanja za opustitev kajenja za vse	2024	Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik		MZ, ZZS	Povečan delež bolnikov, ki med hospitalizacijo

hospitalizirane kadilce					opustijo kajenje in vztrajajo pri nekajenju. Brez usmerjenih intervencij za pomoč pri opuščanju kajenja, je bilo med hospitaliziranimi kadilci en mesec po hospitalizaciji 31,2% nekadilcev, po šestih mesecih pa 12,5%. Pri kadilcih, ki so opravili motivacijski pogovor je bilo po enem mesecu 70,1% nekadilcev in 51,5% po šestih mesecih.
Redno izvajanje skupinskega in individualnega svetovanja za opustitev kajenja za vse kadilce, ki so obravnavani v specialističnih pulmoloških ambulantah Klinike Golnik	2025	Univerzitetna klinika za pljučne bolezni in alergijo Golnik		MZ, ZZS	Povečan delež bolnikov s kronično pljučno boleznijo, ki opustijo kajenje in vztrajajo pri nekajenju
Izvajanje aktivnosti v okviru programa: »Zmanjševanje rabe tobaka, tobačnih in povezanih	2023-2024	SZOTK	Partnerji v programu	Državni proračun: MZ sofinancira program v okviru Javnega	Izvedene aktivnosti v okviru programa, ki se nanašajo na

izdelkov ter alkohola med prebivalci RS«				razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025	spodbujanje opuščanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (podrobnejši opis aktivnosti in rezultati bodo zapisani v poročilu o izvajanju strategije)
Izvajanje aktivnosti v okviru programa: »Brez izgovora 2023-2025«	2023-2024	Mladinska zveza Brez izgovora Slovenija	Partnerji v programu	Državni proračun: MZ sofinancira program v okviru Javnega razpisa za sofinanciranje programov varovanja in krepitev zdravja do leta 2025	Izvedene aktivnosti v okviru programa, ki se nanašajo na spodbujanje opuščanja uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (podrobnejši opis aktivnosti in rezultati bodo zapisani v poročilu o izvajanju strategije)

Sklop 5: ZAŠČITA PRED IZPOSTAVLJENOSTJO TOBAČNEMU DIMU

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRİČAKOVANI REZULTATI
<p>Prilprava pregleda dostopnih podatkov o neenakostih v izpostavljenosti tobačnemu dimu in trendov v Sloveniji, izvedba raziskave o aktivnostih na tem področju na občinskem nivoju ter kvalitativnih raziskav o izpostavljenosti aerosolu povezanih izdelkov ter prilprava pregleda najnovejše literature za identifikacijo učinkovitih ukrepov za zmanjševanje neenakosti v izpostavljenosti tobačnemu dimu.</p>	<p>Začetek: 2022 Zaključek: 2024</p>	<p>NIJZ</p>	<p>/</p>	<p>V okviru ciljnega raziskovalnega programa (CRP) pod okriljem Javne agencije za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije 120.000 eurov za 36 mesecev</p>	<p>Podlage za in predlogi nadaljnjih ukrepov za zmanjševanje neenakosti v izpostavljenosti tobačnemu dimu v Sloveniji na osnovi podatkov, literature in dobrih praks.</p>
<p>Aktivnosti za oris in razširitev dobrih praks za obravnavo prihajajočih izzivov za okolja brez tobaka v Evropi (Člen 8 FCTC: Zaščita pred izpostavljenostjo tobačnemu dimu) – delovni paket 8</p>	<p>Začetek: 2021 Zaključek: 2024</p>	<p>NIJZ</p>	<p>Partnerji iz različnih držav članic EU</p>	<p>V okviru projekta Joint Action on Tobacco Control JATC-2</p>	<p>Identifikacija in razvoj dobrih praks strategij za okolja brez tobaka, povečevanje lastnih kapacitet za strategije končanja</p>

					epidemije tobaka, mreženje, zagovorništvo učinkovitih ukrepov.
--	--	--	--	--	--

Sklop 6: SPREMLJANJE PODROČJA

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRİČAKOVANI REZULTATI
Priprava dela publikacije (za področje tobačnih in povezanih izdelkov) iz podatkov zbranih v raziskavi o vplivu pandemije na življenje SI-PANDA	Začetek: 2022 Zaključek: 2022	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Podatki o uporabi tobačnih in povezanih izdelkov v splošni populaciji v času COVID-19
Objava podatkov o tobaku pripisljivi umrljivost na podatkovnem portalu NIJZ	Začetek: 2022 Zaključek: 2022 Posodobitev podatkov: 2024	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Po objavi publikacije za obdobje med 1997-2019, še objava na podatkovnem portalu, dodani bodo najnovejši podatki. Podatki se bodo posodabljali.
Izvedba Nacionalne raziskave o tobaku, alkoholu in drugih drogah	Začetek: 2022 Zaključek: 2024	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	3. ponovitev raziskave v splošni populaciji – pridobitev

					podatkov in trendov na področju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov v splošni populaciji
Objava podatkov iz raziskave Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju (HBSC) 2022	Začetek: 2023 Zaključek: 2023	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	Objava podatkov iz 6. ponovitve raziskave HBSC – podatki in trendi na področju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov med mladostniki
Izvedba raziskave Z zdravjem povezan življenjski slog - CINDI	Začetek: 2024 Zaključek: 2026	NIJZ	/	Nacionalni program NIJZ (financira MZ)	7. ponovitev raziskave v splošni populaciji – pridobitev podatkov in trendov na področju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov v splošni populaciji

Sklop 7: DRUGI UKREPI

AKTIVNOSTI	TERMINSKI NAČRT/ROK IZVEDBE	NOSILCI/IZVAJALCI	SODELUJOČI	VIR IN VIŠINA FINANČNIH SREDSTEV ZA POSAMEZNO LETO	PRIČAKOVANI REZULTATI
Redni sestanki medresorske koordinacijske skupine iz 4. člena ZOUTPI za spremljanje vpliva uporabe tobačnih in povezanih izdelkov na zdravje prebivalcev in spremljanje izvajanja ZOUTPI, strategije in izvedbenih načrtov	1 krat letno 2022 2-3 krat letno 2023 2-3 krat letno 2024	MZ	MF, MJU, MIZŠ, TIRS, ZIRS, IRSD, FURS, Policija, NIJZ, NLZOH, MOP, NVO	/	Uspešno medresorsko sodelovanje, učinkovitejše izvajanje zakonodaje in uspešno izvajanje Strategije za zmanjševanje posledic rabe tobaka 2022-2030
Plačilo prispevka Republike Slovenije za uresničevanje Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom (FCTC) za finančno obdobje 2024-2025	Januar 2024	MZ	/	MZ Cca 10.000 eurov	Plačan prispevek
Kontaktna točka za izvajanje Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom (FCTC)	Redna naloga	MZ	NIJZ	/	Aktivna povezava med Sekretariatom FCTC in

					pogodbenico (Slovenija)
Priprava in udeležba predstavnikov RS na 10. srečanju (COP 10) pogodbenic Okvirne konvencije SZO za nadzor nad tobakom (FCTC)	Jesen 2023	MZ	NIJZ, ostali pristojni resorji	Državni proračun	Sprejete nove odločitve pogodbenic FCTC za učinkovitejše izvajanje FCTC
Sodelovanje v okviru Ekspertne skupine in podskupin na področju tobačne politike (pod vodstvom Evropske komisije - DG SANTE)	2022-2024 redna naloga	MZ	NIJZ, NLZOH, FURS, UJP	Državni proračun	Udeležba in tvorno sodelovanje na sestankih delovnih skupin
Aktivnosti za oceno potenciala naprednih politik nadzora nad tobakom in strategij končanja epidemije tobaka v Evropi, izmenjava dobrih praks, razvoj načrta za končanje epidemije tobaka v EU ter podpora izvajanju Okvirne konvencije SZO o nadzoru nad tobakom na ravni EU – delovni paket 9	Začetek: 2021 Zaključek: 2024	NIJZ	Partnerji iz različnih držav članic EU	V okviru projekta Joint Action on Tobacco Control JATC-2	Identifikacija in razvoj dobrih praks strategij za končanje epidemije tobaka, povečevanje lastnih kapacitet za strategije končanja epidemije tobaka, mreženje, zagovorništvo učinkovitih ukrepov.

Spremljanje izvajanja Strategije

Za zagotavljanje koordinacije in spremljanja uresničevanja ciljev strategije bo koordinacijska skupina pripravila poročilo o izvajanju aktivnosti izvedbenega načrta. Poročila bodo izhodišče za načrtovanje prihodnjih dveletnih izvedbenih načrtov.

SEZNAM KRATIC:

Kratice so navedene po abecednem vrstnem redu:

CKZ – Center za krepitev zdravja v okviru zdravstvenega doma
EU – Evropska unija
FCTC – Okvirna konvencija Svetovne zdravstvene organizacije za nadzor nad tobakom
FURS – Finančna uprava Republike Slovenije
IRSD – Inšpektorat Republike Slovenije za delo
ISOK – individualno svetovanje za opuščanje kajenja
MF – Ministrstvo za finance
MIZŠ – Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport
MJU – Ministrstvo za javno upravo
MNZ – Ministrstvo za notranje zadeve
MOP – Ministrstvo za okolje in prostor
MP – Ministrstvo za pravosodje
MZ – Ministrstvo za zdravje
NIJZ – Nacionalni inštitut za javno zdravje
NLZOH – Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano
NVO – Nevladne organizacije
SZO – Svetovna zdravstvena organizacija
SZOTK – Slovenska zveza za javno zdravje, okolje in tobačno kontrolo
TIRS – Tržni inšpektorat Republike Slovenije
UJP – Uprava republike Slovenije za javna plačila
ZIRS – Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije
ZOUTPI – Zakon o omejevanju uporabe tobačnih in povezanih izdelkov (UL RS, št. 9/17 in 29/17)
ZRSŠ – Zavod Republike Slovenije za šolstvo

ZVC – Zdravstveno-vzgojni center v okviru zdravstvenega doma
ZZZS – Zavod za zdravstveno zavarovanje Slovenije